

BINNENLANDSE VEILIGHEIDSDIENST

MAANDOVERZICHT

No. 12 - 1954

MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN.

-----BVD.-----

No.: 267722.

's-Gravenhage, 23 Febr. 1955.

Betr.: Overzicht no. 12.

VERTROUWELIJK

Bijl.: één.

Hiebij heb ik de eer U een exemplaar aan te bieden van Overzicht no. 12 van de B.V.D..

Gelet op de afsluitdatum per 31 December 1954 is het nadien bekend geworden terugtreden van premier Malenkof onvermeld gelaten.

Aan dit laatste overzicht van 1954 is toegevoegd een opgave van komende nationale en internationale bijeenkomsten, conferenties, congressen e.d., welke voor het communisme in West-Europa van belang worden geacht.

Een dergelijke opgave zal voortaan steeds aan het maandoverzicht worden toegevoegd.

De in deze opgave reeds vermelde congressen, enz. zullen in de volgende overzichten opgenomen blijven, totdat de bijeenkomsten hebben plaats gevonden.

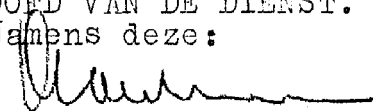
De in de 2e en volgende opgaven nieuw opgenomen congressen enz. zullen als zodanig worden aangeduid met het teken x. Gelijke waarmerking zal plaatsvinden wanneer wijzigingen t.a.v. de betreffende bijeenkomst bekend worden (bijv. over tijdstip of plaats).

Bijeenkomsten, welke van bijzonder belang te achten zijn, hetzij voor de verbandingen hetzij voor de BVD, zullen steeds door onderstreping worden aangegeven.

De tot nu toe in de overzichten en correspondentie gezegde benaming Internationale Beroepsafdeling (IBA) zal worden vervangen door de benaming Vak Verenigings Internationale (VVI), welke meer overeenkomstig de terminologie van het Wereld Vakverbond is.

HET HOOFD VAN DE DIENST.

Namens deze:

(J.G. Crabbendam).

AAN: Alle verbandingen.

B I N N E N L A N D S E V E I L I G H E I D S D I E N S TV E R T R O U W E L I J KMaandoverzicht no 12 - 1954I N H O U D

I	Communisme Internationaal	blz. 1
II	De C.P.N. en haar hulporganisaties	" 4
III	De Vakbeweging	" 11
IV	Andere stromingen	" 14
V	Indonesiërs, Chinezen en West-Indiërs	" 18
VI	Agenda	" 22
VII	Overzicht der stakingen in de maand December 1954	" 23

HOOFDSTUK I - COMMUNISME INTERNATIONAAL

Partij en Staat

Het jaar 1954 bracht in de bovenste laag van partijen staat der Sowjet-Unie geen opzienbarende verschuivingen. Onder handhaving van het collectieve leiderschap nam het overwicht van de C.P.S.U. op de regering der U.S.S.R. toe. Eerste partijsecretaris Chroestsjow steeg kennelijk in macht en aanzien, mede ten koste van minister-president Malenkow.

De een jaar geleden dzz. gestelde vraag of er sprake kon zijn van een restauratie van de onder Stalin gegroeide machtspositie van het Partijsecretariaat bleef actueel.

De zogenaamd mildere binnen- en buitenlandse politieke koers, meestal gekoppeld aan de persoon Malenkow en het begrip co-existentie, begon in de loop van 1954 te verstrakken. De "hardere" Chroestsjow liet vooral in de tweede helft van het jaar geen gelegenheid voorbijgaan zich op de voorgrond te plaatsen ondanks de ook zijnerzijds geprezen "collectieve" leiding.

Door deze hoogste functionaris van de C.P.S.U. werden vele dwingende uitspraken in het openbaar gedaan, ook op gebieden welke strikt genomen niet tot zijn competentie behoren. Over het hoofd van de regering der Sowjet-Unie heen mengde hij zich bijzoorbeeld in kwesties van buitenlandse politiek, zo onder andere in Juni '54 toen hij op een communistencongres te Praag een dermate uitdagende rede hield, dat de tekst ervan slechts gecensureerd in de Pravda werd afgedrukt. In October j.l. bracht hij als lid van een delegatie van Sowjet-leiders, onder wie maarschalk Boelganin, een officiëel bezoek aan de Chinese Volksrepubliek. Het tegenbezoek uit Peking werd niet door Malenkow, maar door hem in Moskou ontvangen.

Agrarische Problemen

De agrarische politiek der U.S.S.R., aanvankelijk nog onder de matigende invloed van Malenkow, kwam na 1953 gaandeweg meer in de greep van Chroestsjow's radicale plannen. Deze beogen uiteindelijk het vormen van een soort landbouwproletariaat in te stichten landbouwsteden (agrogorods). Chroestsjow heeft in het afgelopen jaar het landbouw- en veeteeltbeleid der regering-Malenkow meermalen openlijk gecritiseerd. Door zijn bemoeienis zouden de bevoegdheden van landbouwminister Benediktow, die doorgaat voor een Malenkow-man, praktisch zijn gehalveerd.

VERTROUWELIJK.

Co-existentie en Comfort

Terwijl Malenkow ten overstaan van het buitenland de vreedzame co-existentie bleef propageren, kondigde zijn regering voor het binnenland een aanzienlijke verruiming der productie en distributie van verbruiks- en consumptiegoederen aan. Weldra zou de bevolking, volgens dat plan, haar deel krijgen aan "het betere leven". Het bleef echter bij beloften, want tegen het einde van 1954 bleek zelfs in het openbaar, dat de zaken wrikten en dat van een spoedige verhoging van het welvaartspeil en van een omvangrijke verbetering van de volkshuisvesting voorshands weinig zal kunnen terechtkomen.

Blijkbaar na langdurig touwtrekken binnenskamers begon het partijdagblad Pravda, als officiële spreekbuis der C.P.S.U., half December j.l. met de publicatie van een aantal hoofd-artikelen. Daarin werd met klem van redenen op scherpe toon geëist, dat alle inspanningen zich voortaan allereerst zouden richten op het behartigen van de belangen der zware industrie, dus op het verlenen van top-prioriteit aan het oorlogspotentiël van het communistische bloc.

Het ziet er naar uit dat de Sowjet-Unie hiermede in het oude gareel wil terugkeren. Onder Stalin's persoonlijk gezag was nimmer enige preferentie toegestaan aan de zogenaamde vredes-industriële productie ten koste van het militaire productie-apparaat.

Het Westen, Moskou en Rood China

De consequenties van het hiervoren vermelde ingrijpen der Partij in het maatschappelijke bestel der Sovjet-Unie en mutatis mutandis der satellieten -waarschijnlijk met instemming van de legerleiding- zijn nog niet te overzien.

Met name zal dienen te worden afgewacht of hier sprake is van een door de Partij gewenste andere koers, welke zich mogelijk ook ten aanzien van de verder te volgen buitenlandse politiek zal laten gelden.

Neemt men aan dat hierdoorheen ook nog ingewikkelde problemen van militair-strategische aard spelen, waarbij de relaties met China uiteraard van eminente betekenis moeten worden geacht, dan ontkomt men voorshands niet aan de indruk van ondoorzichtigheid naar buiten.

Tegen de pessimistische verwachtingen van sommige Westerse commentatoren in, achten andere waarnemers het waarschijnlijk, dat het Kremlin althans de eerste tijd de boog niet te strak zal spannen teneinde ongewenste reacties binnenslands zoveel mogelijk te vermijden als zijnde schadelijk voor het regime.

VERTROUWELIJK.

Het verlenen van eerste voorrang aan de zware industrie zal, naar het lijkt, door de communistische machthebbers wel mede worden voorgesteld als de enig verantwoorde politiek tot het op den duur scheppen van betere levensomstandigheden. De beloften van 1953 voor een comfortabeler bestaan zullen, zelfs indien zij nog lange tijd oningelost moeten blijven, niet abrupt door de machthebbers van 1955 kunnen worden ingetrokken.

Propagandasuccessen

Op het terrein der buitenlandse politiek heeft Moskou sedert het heengaan van Stalin met het toepassen van een soepeler tactiek enige successen behaald. De co-existentie werd nog meer dan onder het bewind van Stalin gepropageerd, vredesacties in het Westen werden nog breder uitgesponnen en de communisten beijverden zich toenadering tot de vrije wereld te zoeken, met behulp van sportieve, culturele en wetenschappelijke manifestaties.

Zelden werd er, behoudens in de periode kort na 1920, in de burgerlijke pers, ook in die van Nederland, zoveel en zo vaak geschreven over allerhande facetten der Sovjet-Russische maatschappij als in het jaar 1954 en dit alles ondanks de doorgaans geestelijk-botte Rusland-verheerlijking van de communistische partijpers in het Westen.

Het buitenlands beleid der Sovjet-Unie heeft nochtans in het voorbije jaar niet gevoerd tot aanzienlijke verbetering van de internationale toestand. Feitelijk leverden de conferenties van Berlijn en andere Sovjet-Russische initiatieven, alsmede het in Juni 1954 met China's medewerking geslaagde overleg te Genève, maar heel bescheiden bijdragen tot een wezenlijke ontspanning in de wereld.

De internationale massa-organisaties van het communisme hielden, voorzover zij niet volstonden met uitbundige lof over de vredelievende onbaatzuchtigheid van de Sovjet-Unie, niet op de agressieve plannen der Westerse imperialisten te laken. Het anti-Amerikanisme vierde daarbij ook in 1954 weer hoogtij, waarbij echter niet de Amerikaanse bevolking maar haar "misleiders" werden aangevallen.

Al met al bleef de Sovjet-Unie niet vrij van grote interne spanningen. Tegen het einde van 1953 bleek dit uit de executie van Beria c.s. In de loop van 1954 volgde de terechtstelling van twee mindere goden van het geheime politie-apparaat, met name Rioemin en Abakoemow.

De ondergang van deze duistere figuren en van enige hunner naaste medewerkers houdt bij voortduring de gedachte levend, dat in de hoogste regionen van het z.g. ondeelbare, "monolithische" bewind der communistische maatschappij de strijd om de macht voortduurt. In hoeverre het in 1954 organisatorisch gekortwiekte apparaat van de geheime politie daarbij betrokken zal blijven is een van de vele geheimen van dit totalitaire regime.

HOOFDSTUK II - DE CPN EN HAAR HULPORGANISATIES

De Partijlijn.

De hoofdtrekken van de politiek der C.P.N., zoals die voor het jaar 1954 hun algemene geldigheid behielden, zijn vastgelegd in het beginselprogramma "De Weg naar een Socialistisch Nederland". Zoals bekend werd het in November 1952 goedgekeurd door het 16e Partijcongres.

Ingevolge dit programma dient dus de C.P.N., uitgaande van de constructie dat Nederland door Amerika wordt overheerst, te streven naar het herstel van de "nationale zelfstandigheid". In feite betekent dit, dat de Partij alles moet doen om de buitenlandse politiek van de Sovjet Unie te ondersteunen. De nationale bevrijding van Nederland moet waar de C.P.N. alléén deze niet kan bewerkstelligen, worden bereikt door de vorming van een nationaal eenheidsfront. De kern van dit nationale front moet bestaan uit de tot een eenheid te formeren arbeidersklasse met de Partij als voorhoede. Daaromheen behoren bondgenoten te worden gegroepeerd, die in de eerste plaats moeten worden gezocht in de kringen van boeren, middenstanders, intellectuelen en kunstenaars.

Waren dus de hoofdlijnen van de C.P.N.-politiek bepaald, bij de uitwerking ervan in de praktijk traden soms koerswijzigingen in het communistisch jargon "wendingen" genoemd, aan de dag. Veelal vonden deze hun oorzaak in veranderingen in de internationaal of nationaal politieke toestand. Tot beter begrip van de in 1954 ontstane situaties is het nuttig te herinneren aan de strekking van de in Juni 1953 door de Partij aanvaarde resolutie, waarin de strijd voor de eenheid van de arbeidersklasse op de voorgrond werd geplaatst. Uit en in de actie voor de verdediging van de dagelijkse belangen van de massa moest - vrome wens der communisten sinds vele jaren - de eenheid van socialisten en communisten worden geboren.

In 1954 werd - ten gevolge van het in een kritiek stadium geraken van de kwestie van de Duitse herbewapening - het accent verlegd naar de strijd voor een meer directe tot standkoming van het nationaal eenheidsfront. Sindsdien geldt, dat getracht moet worden het front te verbreden tot alle kringen van de Nederlandse bevolking, die onder de Amerikaanse overheersing hebben te lijden, ongeacht hun motieven of politiek op binnenlands gebied. Dit houdt in, dat de partij ook zal kunnen samenwerken met bijvoorbeeld ondernemers of "rechtsreactionaire" kringen. Daarnaast moet de strijd voor de verdediging van de dagelijkse belangen van de massa ter bereiking van de eenheid van de arbeidersklasse worden voortgezet. Echter moet thans deze strijd politiek worden verklaard, d-w-z; er moet bij voortduring op

worden

VERTROUWELIJK

worden gewezen, dat het dalende levenspeil een gevolg is van de bewapeningsconjunctuur en de Amerikaanse overheersing.

Het is duidelijk dat een communistische partij, die op één platform gaat staan met ondernemers of "rechts-reactionnaire" figuren, die ook tegen de Duitse herbewapening zijn, het gevaar loopt uit eigen rijen het verwijt te krijgen dat zij niet de eenheid van de arbeidersklasse dient. Dat dit gevaar niet denkbeeldig is, is in Frankrijk gebleken toen de communisten gemeenschappelijk met vroeger door hen als fascistten gebrandmerkte Gaulisten anti-Wehrmacht-betogingen gingen beleggen. Er ontstond toen enig gemurmureer aan de basis door partijgenoten die dit niet konden verwerken. Een beproefd middel ter genezing van dergelijke radicalisten is echter altijd verwijzing naar de bekende uitspraak van Lenin omtrent de noodzaak van het pacteren en het sluiten van tijdelijke bondgenootschappen.

Op het voetspoor van zijn grote leermeester hield Paul de Groot zijn partijgenoten in 1954 nog eens nadrukkelijk voor, dat de partij moet leren te manoevreren en in gesloten rijen een soepele tactiek toe te passen. De partij-secretaris maakte deze opmerking speciaal aan het adres van de partijleden, die na de verkiezingen de juistheid van de daarbij gehanteerde leuze "eenheid tegen Romme" in twijfel durfden trekken. Deze leuze, zo werd verklaard, was de direct hanteerbare en agitatorische formulering van de visie van het partijbestuur, dat de partij de hoofdvijand van de arbeidersklasse moet aanwijzen, wil zij er ooit in slagen de eenheid van die klasse te bewerkstelligen. In de anti-Romme leuze, die nader propagandistisch werd gemotiveerd in de brochure van Paul de Groot "Romme legt zijn kaarten op tafel" valt ook een zekere wending in de politieke lijn der partij aan te wijzen. Slechts enige jaren geleden nog golden de rechtse P.v.d.A. en N.V.V.-leiders als de belangrijkste vijanden van de arbeidersklasse. Op hen werden toen in de communistische pers scherpe aanvallen gedaan. Wel begrijpend dat rechtstreekse en grove aanvallen op hun leiders weinig geschikt zijn om de P.v.d.A.-ers en N.V.V.-ers tot de fel begeerde eenheid van socialisten en communisten te brengen, laat de C.F.N. de wind thans uit een wat andere hoek waaien.

Speculerend op tegenstellingen tussen P.v.d.A. en K.V.P. stelt hij de P.v.d.A.- en N.V.V.-leden de K.V.P. als hoofdvijand der arbeidersklasse voor ogen, voor wie, aldus constructie, de P.v.d.A.- en N.V.V.-leiders bij voortdurende door de knieën gaan. Met deze overbekende tactiek pogen de communisten, die blijkbaar al lang de tijd vergeten zijn dat zij van "sociaal fascistten" spraken, een scheiding tweek te brengen tussen de massa der "goede" socialisten en hun leiders. Het behoeft in dit verband geen betoog, dat de verschijning van het bisschoppelijk mandement door de C.F.N. werd geïnterpreteerd als een bevestiging van de juistheid van haar politieke leuzen "Eenheid tegen Romme"

en

VERTROUWELIJK.

en "Geen anti-communistisch maar een anti-kapitalistisch blok".

Bij de praktische uitwerking van haar politiek volgt de leiding der C.F.N. nauwlettend de in de Kominformkrant verscholen aanwijzingen. Communisten, die als goede verstaanders naar een half Russisch woord nodig hebben, weten wat hun te doen staat als het Kominform-weekblad "Voor een duurzame Vrede, voor Volksdemocratie" schrijft, dat de strijd voor de nationale zelfstandigheid een middelpunt van de activiteiten der communistische partijen in de kapitalistische landen is (lees behoort te zijn).

Agitatie.

De belangrijkste agitatie-onderwerpen van de C.F.N. in het afgelopen jaar waren de E.D.G. en de als E.D.G.-2 aangeduide Londense en Parijse accoorden. De na de aanneming van de E.D.G. (Eerste Kamer der Staten-Generaal 20-1-'54) sterk afgezwakte anti-Wehrmachtcampagne vond een voor de C.F.N. verheugend einde door de verwerping van de E.D.G. in Frankrijk (30-8-'54). De vreugdestemming was nog geenszins geluwd toen de gehele communistische wereld werd opgeschrikt door het Westerse E.D.G.-alternatief: de Londense en Parijse accoorden. Paul de Groot gaf eind October 1954 het parool "alle hens aan dek" teneinde de sinds de overeenkomsten ontstane achterstand in de agitatie in te halen. Later (begin December 1954) gaf het partijbestuur zelfs opdracht aan de actie tegen de E.D.G.-2 volledige prioriteit te verlenen om met man en macht de onder het mom van "Dat Nooit Weer" gevoerde handtekening-campagne te kunnen ondersteunen.

Verdere agitatie-onderwerpen van belang waren: het loon- en prijspeil, de 5e Mei, het bisschoppelijk mandement en de Amerikaanse bases.

Partijbeveiliging.

Voor zover bekend wijdde de C.F.N. voor het eerst in haar bestaan openlijk aandacht aan de inlichtingen-activiteit van de zijde van de overheid. In een artikelen-serie "De B.V.D. een onvaderlandse samenzwering" werd begin Juni 1954 in "De Waarheid" het optreden van deze dienst besproken. Doel daarvan was, zo werd kenbaar gemaakt, de openbare mening wakker te schudden en de waakzaamheid in de partij te vergroten.

Deze publicaties hadden niet de door de leiding der C.F.N. verhoopde uitwerking. In de partij trad een zekere ongerustheid voor spionage en provocatie aan de dag die een belemmerend effect had op het partijwerk doch die allengs weer luwde. De burgerlijke pers wijdde in het geheel geen aandacht aan de partij-ontkullingen over de B.V.D.

Invloed

VERTROUWELIJK.

Invloed en toestand van de C.F.N.

De Communistische partij staat in ons land in een bijna volledig geïsoleerde positie. Zij slaagt er niet in door middel van haar pers en de gevoerde acties de openbare mening werkelijk te beïnvloeden. Ook in eigen kring blijft het moeilijk de activiteit tot het door de partijleiding gewenste peil op te voeren. Ondanks de dringende vertogen van de leiders der partij om met alle krachten de E.D.G.-2-actie te voeren, heeft men tot op heden voor de petitionnementsactie volgens de opgave van de Waarheid niet meer dan 140.000 handtekeningen kunnen verzamelen. Dat is nog niet de helft van het door de C.F.N. bij de Statenverkiezingen in 1954 behaalde stemmenaantal en een kwart van het in 1950 gehouden Stockholm-petitionnement tegen de atoombom.

De verkiezingen brachten de C.F.N. een lichte achteruitgang. Het landelijk stemmenpercentage der partij daalde van 5.39 % (Gemeenteraadsverkiezingen 1953) tot 5.32 % (Statenverkiezingen 1954).

De klachten over de organisatorische zwakte der C.F.N. blijven voortduren. Zelfs in het district Amsterdam, dat de sterke burcht der partij zou moeten wezen, blijkt de organisatie een zwakke steen te zijn. De versterking en de vernieuwing van de partijorganisatie zal dan ook hoofdpunt worden bij de discussies op het komende Paascongres 1955.

In vergelijking met communistische partijen in andere West-Europese landen verkeert de C.F.N. nog in een vrij gelukkige positie. Zij heeft in 1954 niet te kampen gehad met ernstige tegenstellingen in de partijleiding, zoals die zich bijvoorbeeld in Frankrijk voordeden (kwesties Marty-Tillon en Lecoeur) en onlangs in Italië (tegenstelling Togliatti-Secchia). De partij heeft evenmin ernstige problemen bij de uitwerking van de politieke lijn gekend zoals die in België aan de dag traden.

Oppositieel geluiden, na de verkiezingen te beluisteren, stierven vrij spoedig weg. Met het mandement in de hand kon de partijleiding toen aan de tegenstrevers de juistheid van haar anti-Rommekeers aantonen, in haar visie nog gesterkt door de verbroken samenwerking der Uniebonden.

Hoewel de financiële positie van de partij en de krant zonder twijfel zorgelijk bleef, slaagde het partijbestuur er tot op dit moment blijkbaar nog in de touwtjes aan elkaar te knopen. Eind October 1954 werden belangrijke veranderingen in de leiding van het krantenbedrijf aangebracht; o.m. werd het Eerste Kamerlid Cor Geugjes benoemd tot beherend vennoot van de C.V. Persorganen, de uitgeefster van "De Waarheid". Op de half November 1954 gehouden landelijke Waarheidsconferentie werden maatregelen beraamd om het voortdurend teruglopen van het

abonnementen.

VERTROUWELIJK.

abonnementenaantal tegen te gaan.

Deze en andere voorzieningen beoogden de minder rooskleurige toestand te verbeteren, waarin de communistische partijpers in Nederland tot dusver verkeert.

De C.P.N. zal zich zeker grote inspanningen getroosten om te voorkomen, dat de Waarheid zou aftakelen tot een - van formaat en in oplaag - onaanzienlijk dagblad, dat b.v. "De Rode Vaan" het centrale voorlichtingsorgaan der Belgische zusterpartij reeds enige tijd is.

MANTELORGANISATIES IN 1954.

In de loop van het jaar hebben de communistische mantelorganisaties onmiskenbaar aan invloed ingeboet. De oorzaak hiervan moet zeker niet alleen gezocht worden in objectief-ongunstige omstandigheden. Doordat te weinig aandacht werd geschonken aan organisatieproblemen en het vormen van geschoold kader, werd niet voldaan aan de voorwaarden om ook naar buiten met succes te kunnen optreden. Daarbij kwam de passiviteit in het beleid van bestuursleden, waarop elk initiatief van de hoofdbesturen - indien al aanwezig - wel moest doodlopen. Mede tengevolge van deze slappheid brachten ook gewone leden onvoldoende geestdrift op voor het vervullen van de politieke taken. Groepsbelangen en persoonlijke liefhebberijen konden daardoor teveel op de voorgrond treden.

Het lagere kader is echter niet alléén aansprakelijk voor deze voor de communisten ongunstige gang van zaken. Het beleid der hoofdbesturen gaf vooral in de eerste helft van het jaar blijk van zwakte en onvoldoende politiek inzicht.

In het vorige jaaroverzicht werd gesteld, dat de situatie in December 1953 voor de communisten meer perspectieven bood dan tevoren, speciaal door de destijds algemeen oplevende hoop op internationale, politieke ontspanning. Dit optimisme duurde ook voort na de teleurstellende afloop van de conferentie der Grote Vier in Januari 1954 te Berlijn en nam later toe door de positieve resultaten van Genève, waar in de zomer van dat jaar de beslissing viel om de oorlog in Vietnam te beëindigen.

De mantelorganisaties - meer speciaal de vredesbeweging - hebben van deze gunstigere gesteldheid weinig of geen gebruik gemaakt.

De Nederlandse Vrouwen Beweging raakte verstrikt in een voor de massa onbeduidende campagne ter financiering van een afvaardiging naar Indonesië, waar de Gerwis, de Indonesische communistische vrouwenorganisatie in Maart 1954 congresseerde.

De communistische vredesbeweging heeft in het voorjaar van

1954

VERTROUWELIJK.

1954 geen gelukkige beslissing genomen met het juist op dat moment definitief afsluiten van een zgn. Opinie-onderzoek inzake vreedzaam overleg. Het was in September 1953 begonnen en bood de vredesbeweging een van de weinige mogelijkheden tot het ontplooiën van een wat bredere propaganda. Nadien volstonden men naar internationaal voorbeeld met het ageren tegen de E.D.G., een zaak die in feite voor Nederland al in Januari 1954 parlementair was afgedaan.

De communistische vredesbeweging heeft hier echter niet van meet af aan de kansen uitgebuit om andere, meer tot de verbeelding van brede lagen der bevolking sprekende agitatie te voeren. Zij reageerde bijvoorbeeld nauwelijks op het in Maart 1954 aan een groep Japanse vissers in de Pacific overkomen onheil als gevolg van een Amerikaans experiment met de waterstof-bom. Nochtans had de Wereldvredeeraad in Mei 1954, dus kort daarna, per resolutie het verbod geëist/proefnemingen met dit wapen.

De jeugdorganisaties, bovenal het A.N.J.V., waren reeds eerder op het hellende vlak geraakt doordat het noodzakelijke grote werk niet of onvoldoende aan de orde kwam wegens velerlei bemoeienis met bijzaken, zoals het vormen van sport- en ontspanningsclubs. Weliswaar bevorderde dit met matig enthousiasme voortgezette kleine werk het verenigingsleven, doch de band met het Verbondsbestuur van het A.N.J.V. werd er tegelijkertijd door verzwakt. De voornaamste propaganda-opdracht van de communistische jeugd voor 1954, t.w. de voorbereiding van de internationale conferentie ter verdediging van de rechten van de plattelandsjeugd (Wenen, 9 - 15 December 1954); liep op een fiasco uit.

De leden- en abonneerfacties, die ook in 1954 vrijwel onafgebroken werden voortgezet, dienden onder deze omstandigheden niet zozeer om de organisaties uit te breiden, dan wel om het ledental op het bestaande niveau te handhaven. Er viel nochtans een kentering te bespeuren, want ook op dit gebied wordt nu minder dan in 1953 geschermd met indrukwekkende cijfers.

Pogingen, gestimuleerd door internationale communistische organisaties, om door nieuwe initiatieven buiten eigen kring medestanders te vinden, leden schipbreuk voor wat de uitvoering in Nederland betreft. De oprichting van een "Vrouwenliga voor de Vrede" faalde, hetgeen geen goede noot was voor enige voor-
aanstaande N.V.B.-leden.

Het A.N.J.V. ging vrijwel stilzwijgend voorbij aan de Europese Jeugdconferentie tegen de Duitse herbewapening (Berlijn, medio Mei 1954).

De conferentie van intellectuelen voor internationale

ontspanning

van

VERTROUWELIJK

ontspanning, in Juni te Stockholm belegd, ontlokte aan de Nederlandse Vredesraad nauwelijks enige reactie. In het algemeen zag men geen kans om voor het aangegeven hoofdthema van de communistische politiek, t.w. de anti-EDG-campagne, in Nederland belangstelling te wekken.

In het midden van 1954 bleek ook de stimulerende activiteit van de internationale organisaties te zijn afgenomen. Dit werd voornamelijk veroorzaakt door de langdurige schermutselingen in de Franse volksvertegenwoordiging met betrekking tot de Europese Defensie Gemeenschap.

Moskou was er in die periode niet op gebrand de kracht van zijn volgelingen in West-Europa te versnipperen. Vandaar, dat in de communistische internationale persorganen de EDG bij voortdurende frontpaginanieuws bleef, waarbij geen rekening werd gehouden met de vaak zeer verschillende situaties, waarin de nationale organisaties moesten werken.

De Franse communistische partij en de massa-organisaties voerden een heftige strijd om de goedkeuring van de E.D.G. in Frankrijk te voorkomen.

De communisten buiten Frankrijk konden niet veel anders doen dan afwachtend toezien hoe zich de situatie aldaar zou ontwikkelen. Dit verlamde de activiteit der mantelorganisaties in Nederland nog meer.

Onder deze, voor de communisten moeilijke omstandigheden werd de EDG op 30 Augustus door de Franse Assemblée verworpen.

Evenals in de Partij werd, na het tot stand komen van de coördinaten van Londen en Parijs, onmiddellijke mobilisatie van het gehele propaganda-apparaat der hulporganisaties eerste vereiste voor de ontplooiing van een "brede" volkscampagne tegen de EDG-2". Daarbij kwamen eerst duidelijk de gevolgen tot uiting van de laksheid der kaders en het gebrek aan coördinatie gedurende de voorafgaande periode. In de communistische gelederen heerste grote verwarring. De mantelorganisaties zochten ieder voor zich naar de best mogelijke oplossing van het probleem. Soms gaf dit nog aanleiding tot critiek over en weer, waaraan pas in de laatste dagen van October een einde kwam door het hiervoren vermelde bevel van het Partijbestuur der CPN om alle krachten te verenigen voor een gezamenlijke actie tegen de opbouw dreigende inlijving van het Duitse oorlogspotentieel bij de Westerse defensie.

De daarop ontwikkelde handtekeningen campagne vond een eerste culminatiepunt in de "Nationale conferentie tegen de Duitse herbewapening", op 19 December j.l. te Amsterdam gehouden onder auspiciën van "Dat Nooit Weer". Zij was en kon niet anders zijn dan een tamelijk machteloze demonstratie van voor het merendeel communistisch georiënteerde personen.

Hoofdstuk 3.

HOOFDSTUK III - VEKBEWEGING.

VERTROUWELIJK.

Het algemene beeld van de Eenheids Vak Centrale in 1954 wijkt alleen in onderdelen af van dat in 1953. De communisten bleken in de late zomermaanden, dus kort voor het algemeen toekennen van de 6 % loonsverhoging, wat gelukkiger in het uitlokken van stakingsacties dan het geval was in het jaar daarvoor. Deze medaille had echter ook haar keerzijde, aangezien de stakingen de EVC vrijwel geen nieuwe leden opleverden, maar wel een duchtig gat in haar stakingskassen sloegen.

De "eenheid van actie" bleef het felst begeerde doel, omdat de E.V.C. van zelfstandig optreden geen succes kan verwachten. Het naar aanleiding van het bisschoppelijk mandement genomen N.V.V.-besluit om de samenwerking in Unie-verband met de K.A.B. en het C.N.V. op te zeggen begroetten de communisten dan ook met gejuich. De E.V.C. spande zich nadien nog meer in om een gezamenlijk optreden met de N.V.V.-leden te bereiken en het isolement te doorbreken. Het Verbondsbestuur besefte uiteraard wel, dat het de N.V.V.-leiding niet voor zich zou kunnen winnen. In eigen kring stuitten de communisten bovendien op de moeilijkheid, dat vele gewone E.V.C.-leden, tengevolge van een minder soepele, op communistische doctrine steunende denkwijze, niet geneigd waren de gewone N.V.V.-ers als "misleide kameraden" te beschouwen, gelijk het E.V.C.-Verbondsbestuur hun voorhield. Het wantrouwen tegen N.V.V.-leden was in de communistische vakbeweging vrij algemeen. In dit verband betoogde de Verbondsvoorzitter Frits Reuter in Mei 1954 tijdens een zitting van het Partijbestuur der C.P.N. de noodzaak om het ideologische niveau der "vakbewegingswerkers" te verhogen, ter bestrijding van "verkeerde invloeden" in de E.V.C.

Voorts toonden de E.V.C.-leden weinig begrip voor de politiek van productieverhoging in niet-communistische landen, door de Italiaanse vakbondsleider Di Vittorio tijdens het 3e congres van het W.V.V. in October 1953 gelanceerd. Hij bedong daarbij de voorwaarde, dat de meerdere opbrengst resultaat zou zijn van doelmatiger kapitaalinvesterings en mede ten goede zou komen aan de arbeiders. Lenin leerde nochtans, dat de communisten geen medewerking zouden verlenen aan productieverhoging onder het kapitalistische systeem.

Daar het Wereld Vak Verbond Di Vittorio's rede echter had goedgekeurd, nam de E.V.C.-leiding officieel hetzelfde standpunt over.

In de E.V.C.-brochure "Nieuwe Perspectieven", gewijd aan het bedoelde W.V.V.-congres, werd Di Vittorio's opvatting ongewijzigd opgenomen. Onder de leden groeide echter onbehagen, dat het Verbondsbestuur tot nadere explicaties noopte.

Bertus

VERTROUWELIJK.

Bertus Brandsen besprak dit onderwerp voor het forum der E.V.C. tijdens de landelijke kadervergadering op 11 April 1954 te Amsterdam. Bovendien leverde een andere Verbondsfunctionaris, Fig-gert Stuit, een daarop betrekking hebbende bijdrage aan het communistische kaderorgaan "Politiek en Cultuur", waarin de "on-verzoenlijke toon" kennelijk de onrust moest verzachten.

In de gegeven situatie zal het Verbondsbestuur zelf zich evenmin bijster gelukkig hebben gevoeld.

Di Vittorio's rede, waarin voorts medezeggenschap van de arbeiders in de productiewijze der bedrijven wordt bepleit, is n.l. niet goed in overeenstemming te brengen met de vinnige strijd van de E.V.C. tegen de invoering van Ondernemingsraden en de Publiekrechtelijke Bedrijfsorganisatie. In deze laatste zien de communisten het gevaar van permanente samenwerking tussen de ondernemers en vertegenwoordigers der arbeidersklasse. Zij zelf streven n.l. niet naar overbrugging, doch naar verbreding van de kloof tussen deze maatschappelijke groepen. Daarbij komt het praktische bezwaar, dat de E.V.C. bij het overleg in het kader van de P.B.O. zal zijn uitgesloten. De wet op de Bedrijfsorganisatie stelt uitdrukkelijk, dat de aanwijzing van de leden der Sociaal-Economische Raad en van de bedrijf- en productschappen uitsluitend kan geschieden door erkende organisaties.

Deze ontwikkeling in het bedrijfsleven gaf de communisten nieuwe aanleiding om hun "eenheid van actie" tactiek te verbinden met de leuze "eenheid van organisatie". In de E.V.C. is de hoop, hoe gering ook, op een fusie met het N.V.V. nimmer geheel verdwenen. Natuurlijk zouden de communisten in dat geval de "vakbondsdemocratie", zoals zij die verstaan, gerespecteerd wensen te zien, namelijk om hun woelarbeid binnen het N.V.V. te kunnen voortzetten.

De "Stem uit de Vakbeweging", een door de E.V.C. uitgegeven oppositie-blaadje voor N.V.V.-leden, werd in het voorjaar van 1954 opgeheven "om de oppositiekrachten binnen het N.V.V. vrij baan te geven."

Gedurende korte tijd werd zelfs overwogen de E.V.C. op te heffen, teneinde infiltratie van communisten in het N.V.V. te bevorderen. De communistische leiders lieten deze gedachte vermoedelijk weer varen omdat het welslagen twijfelachtig was, gezien de in het verleden door het N.V.V. betoonde waakzaamheid. Het is echter duidelijk, dat dit probleem voor het Verbondsbestuur der E.V.C. dringender zal worden naar mate de P.B.O. en de Ondernemingsraden meer algemeen toepassing vinden.

Op internationaal niveau bleek omstreeks April 1954 hernieuwde belangstelling voor het doen en laten van de Vak Verenigings Internationales (VVI's) van het W.V.V., zulks naar aanleiding van de gedurende het 3e W.V.V.-congres uitgesproken critiek. Sedert

hun

VERTROUWELIJK.

hun oprichting in 1948/49 had in feite alleen de VVI van Transport- en Havenarbeiders min of meer bevredigend gefunctioneerd. Daar in het merendeel der West-Europese landen geen zelfstandige communistische vakcentrale (als de E.V.C.) bestaat, was het Bureau van het W.V.V. niet geheel ten onrechte beducht daar zijn invloed op den duur te zien verdwijnen. Door contrôle op de VVI's, waarmede verscheidene vakbonden nog wel contact onderhouden, meende het W.V.V. de band weer nauwer te kunnen aanhalen. In dit verband werd een 14-daags informatiebulletin aangekondigd, dat naast het gewone maandblad van het W.V.V. zou verschijnen. Voor Nederland was deze zaak niet urgent, aangezien hier de E.V.C. de politieke lijn van het Wereld Vak Verbond voldoende in het oog houdt.

Acties.

In het begin van 1954 slaagde de E.V.C. er niet in stakingsacties van enige betekenis te ontketenen, mede door de per 1 Januari 1954 toegekende, algemeen verplicht gestelde loonsverhoging van 5 %. Er waren slechts enige korte acties onder de isoleerders en de classificeerders, geleid door "De Metaal"-EVC. De strubbelingen in de Rotterdamse haven (ABT), waren niet meer dan wat kleingoed, dat geen resultaat opleverde.

In Juli begon er wijziging te komen in het algemeen beeld. Op de 13e van deze maand brak een korte staking uit bij de tunnelbouw te Velsen, onder leiding van de ABWB-EVC. De stakers eisten 10 % loonsverhoging. Deze actie bleek een voorloper van de langdurige staking van 26 Augustus tot 30 September op hetzelfde object, o.m. naar aanleiding van het ontslag van enige arbeiders.

In diezelfde periode (31 Augustus tot 27 September) leidde de Metaal-EVC een loonstaking bij de N.V. Junius en Zn., classificeerbedrijf te Rotterdam.

Ook de korte arbeidsconflicten, waarin de communistische vakbonden actief bleken (o.m. in de Amsterdamse haven), namen in aantal toe. De prijsstijgingen van het voorjaar maakten de E.V.C. het werk nu wat gemakkelijker. Daaraan kwam echter op 1 October l.l. opnieuw een einde door de jongste loonronde. Het communistische vakverbond deed nog een vergeefse poging om onrust te zaaien door 21 September als ingangsdatum voor de loonsverhoging te eisen.

Eind October/begin November sloeg nog een korte stakingsgolf over de Twentse textiel-industrie, doch nadien werd de arbeidsvrede nergens meer ernstig verstoord.

VERTROUWELIJK.

HOOFDSTUK IV - ANDERE STROMINGEN.

Socialistische Unie.

Hoewel de Socialistische Unie in 1953 afstand had gedaan van de partijstatus, nam zij toch deel aan de in het voorjaar van 1954 gehouden verkiezingen voor de Provinciale Staten, zij het slechts in Noord- en Zuid-Holland en Friesland. Het aantal op haar uitgebrachte stemmen, nog geen 900, bedroeg nog niet de helft van wat zij behaalde bij de 2e Kamerverkiezingen van 1952, terwijl voorts haar enige zetel in Friesland verloren ging. De kans lijkt thans wel zeer klein dat de Soc.Unie alsnog zal uitgroeien tot een centrale, onafhankelijke links-socialistische beweging, waarin plaats is voor diegenen, die enerzijds de Stalinistische praktijken van de C.P.N., anderzijds het reformistisch socialisme van de P.v.d.A. afwijzen.

Revolutionnair Communistische Partij.

Deze R.C.P., die eerder een dwergpartijtje genoemd kan worden, vertoonde in het afgelopen jaar nauwelijks activiteit. Haar intrede-politiek werd een fiasco. Meer succes had zij met haar plannen tot uitgifte van een nieuw, doch als zodanig niet kenbaar partijorgaan. Op 15 December j.l. verscheen de eerste aflevering van het blad, onder de naam: "Perspectief, Socialistisch Maandblad".

In de redactie hebben naast Drs.Th. van TIJN ook een tweetal niet R.C.P.-ers zitting, n.l. Ir. P.SCHUT, die in 1953 bedankte voor de Soc. Unie en Dr. KWEE SWAN LIAT. Blijkens een redactioneel artikel stelt men zich voor de ontwikkeling van de Nederlandse socialistische arbeidersbeweging zoveel mogelijk te ondersteunen. Een zekere binding met de Devan-groep van de Britse Labour Partij kan blijken uit het optreden als Engels correspondent van Hugh JENKINS, die tot genoemde groep behoort.

De hevige, in de bij de 4e Internationale aangesloten nationale secties's heersende strijd over de eerder vermelde intrede-politiek, die in de V.S. zelfs leidde tot een scheuring in de Socialist Workers Party, liet de R.C.P. onberoerd. Dat de 4e Internationale door genoemde tweespalt verzwakt is, mag wel als vaststaand worden aangenomen. Onbevestigde berichten maakten medio 1954 voorts melding van het beëindigen van de strijd tussen de aanhangers van Stalin en Trotzky in enkele staten in Zuid-Amerika. Het is niet uitgesloten, dat dit het begin is van een opslokken van de aldaar nog overgebleven Trotskisten-groepjes door het Stalinisme.

Anarchisme.

VERTROUWELIJK.

ANARCHISME.

De activiteit der anarchistische groepen had weinig te betekenen. De F.A.N., die tijdens haar Octobercongres haar naam veranderde in Federatie van Vrije Socialisten (F.V.S.) zet wegens geldgebrek niet dan met de grootste moeite de uitgave van haar orgaan voort.

De Derde Weg.

In het afgelopen jaar heeft de Vredesbeweging De Derde Weg naar twee kanten n.l. in het binnen- en het buitenland getracht contacten te leggen. In Nederland kwam mede op haar initiatief de Onafhankelijke Contact commissie voor Vredeswerk (O.C.V.) tot stand waarin behalve een politieke organisatie, die het pacifisme nadrukkelijk in haar doelstellingen opneemt, zoals de Socialistische Unie, o.m. ook een aantal a-politieke, pacifistische organisaties, zoals de Algemene Nederlandse Vredesactie (ANVA), Kerk en Vrede en het Quakersgenootschap een plaats konden vinden. De commissie is niet levensvatbaar gebleken. Reeds binnen een half jaar liep haar activiteit tot vrijwel nihil terug. Zulks neemt echter niet weg dat de Derde Weg toch bereikt heeft dat, met name de drie laatstgenoemde pacifistische organisaties, meer dan tot dusver belangstelling zijn gaan tonen voor haar streven en zelfs vertegenwoordigd waren op het door haar, ultimo December georganiseerde intereuropese congres. Bedoeld congres hing samen met haar buitenlandse activiteiten. Bij informatieve besprekingen met figuren uit diverse landen tijdens het internationale congres van de War Resisters International (zie M.O. 9-1954) eind Juli in Parijs, was de mogelijkheid onderzocht om de aanhangers van de neutralistische "Derde Weg-gedachte" internationaal te organiseren. In principe werd besloten een internationale beweging te stichten met als voorlopige naam "Third Camp".

De Amerikaanse predikant A.J.MUSTE, was hiervan één der belangrijkste initiatiefnemers. Het vaststellen van de definitieve naam der nieuwe beweging en de uitwerking der beginselen werd toevertrouwd aan het voren vermelde congres in Nederland (zie hiervolgend).

De Eerste Europese "Third Camp" conferentie.

Van 27-31 December 1954 kwamen in Laren vertegenwoordigers van een aantal met de Derde Weg verwante en sympathiserende organisaties uit binnen- en buitenland bijeen met het doel om zich te beraden over de beginselen waarop de internationale Derde Weg organisatie zou moeten rusten en de wijze waarop deze zou

moeten

VERTROUWELIJK.

moeten worden georganiseerd.

Ter conferentie werd besloten tot wijziging van de naam Third Camp in "Third Way" en tot instelling van een Europese

"Third Way"-contactcommissie waarin ieder deelnemend land één vertegenwoordiger aanwijst. Het documentatie-centrum, zo kwam men overeen, zal in Nederland gevestigd blijven. De Engelse groepering (in oprichting) werd verzocht om een internationale

"Third Way" conferentie voor te bereiden in September 1955. De Discussies over de beginselen der beweging leidden tot de conclusie, dat voor de Derde Weg-idee kenmerkend geacht moet worden:

a. het streven naar een radicale maatschappelijke structuurverandering waarbij het kapitalistische systeem zal moeten worden vervangen door één universele democratische wereldorde, waarbij de geweldsleer en -methoden van het bolsjewisme echter verworpen worden;

b. een anti-geweld tendenz;

c. een absolute onafhankelijkheid van de beide thans bestaande machtsconcentraties Rusland en Amerika.

Tijdens de conferentie werd ook van gedachten gewisseld over het communisme. Niemand ontkende, dat het totalitaire communisme een gevaar inhoudt voor de Westerse cultuur en de Westerse democratie, welker geestelijke goederen en waarden zeker verdienen te worden verdedigd. Een verdediging die echter uitsluitend ware te voeren met geestelijke middelen, met het scheppen van een betere en rechtvaardiger wereld. Samenwerking met Rusland werd door alle sprekers wenselijk geacht, zij het dan onder zekere voorwaarden.

Een concrete omschrijving van de universele democratische wereldorde, waarnaar men zegt te streven ontbreekt vooralsnog en ook op andere punten biedt het program weinig houvast. Hier en daar wordt de indruk gewekt, dat er een meer radicaal pacifistische koers zou zijn gekozen, doch het feit dat nog kort geleden een lid van de Centrale Werkgroep, Dr. J. SUYS, als zodanig bedankte omdat de beweging weigerde zich uit te spreken voor de principiële verwerping van elke oorlog, is hiermede wel in duidelijke tegenspraak.

Er moet in de toekomst rekening worden gehouden met een verhoogde activiteit van de vredesbeweging De Derde Weg, een activiteit die stellig de aandacht verdient. Immers lijkt het niet denkbeeldig dat de communistische Nederlandse Vredesbeweging i.v.m. de laatste internationale ontwikkeling zal trachten ook via deze, op het eerste gezicht vrij onschuldige groepering te ageren tegen de Parijse Verdragen en de Duitse herbewapening.

N.E.S.B.

Het justitiële optreden tegen de N.E.S.B. had ten gevolge
dat

VERTROUWELIJK.

naar

dat deze beweging in het afgelopen jaar buiten praktisch geen activiteit vertoonde. Ook de uitgave van het "Sociaal Weekblad" werd na 13 Juli 1954 eveneens gestaakt. Aangezien wederom cassatie werd aangetekend, zal de definitieve uitspraak van de Hoge Raad niet eerder dan in Februari verwacht kunnen worden. Enige interne activiteit was er wel, n.l. in de vorm van huis-kamerbijeenkomsten, ook wel genoemd kaderscholing, waar onder leiding van Paul van Tienen allerlei onderwerpen werden besproken.

S.O.P.D.

In de boezem van deze Stichting van Oud Politieke Delinquenten leidden ernstige meningsverschillen tussen het hoofdbestuur en de Haagse afdeling, waarbij ook persoonlijke tegenstellingen een grote rol speelden, tot een conflict. De voorzitter (J.K.F.de PAUW) voelde zich genoodzaakt bekend te maken dat de stichting haar werkzaamheden tijdelijk zou staken. Hieraan lag mede ten grondslag de opzet om het de Haagse afdeling, die zich weinig van het hoofdbestuur meer aantrok, het werken, althans onder de naam S.O.P.D., onmogelijk te maken. Naar verluidt zou J.E.TIMMER, voorzitter van genoemde afdeling, thans plannen beramen om onder een andere naam een nieuwe landelijke organisatie op te richten.

VERTROUWELIJK.

HOOFDSTUK V. -- INDONESIËRS, CHINEZEN EN WEST-INDIERS.

Indonesiërs.

Bij een terugblik over 1953 kon in maandoverzicht No.12/1953 worden medegedeeld, dat de verwijdering uit Nederland van R.M.SUNITO, voorzitter van het hoofdbestuur der "Perhimpunan Indonesia" en GO Gien Tjwan, Directeur van het Persbureau "Antara" te Amsterdam, de activiteiten der Indonesische communistische studenten in Nederland heeft geremd.

Deze situatie is feitelijk in 1954 bestendigd. Men is in de Indonesische communistische groep, die haar kern in Amsterdam heeft, de nodige voorzichtigheid in acht blijven nemen om niet door de Nederlandse Overheid uit ons land verwijderd te worden. De stemming bleef uiteraard anti-Nederlands. Zowel in woord als geschrift werd onverkort voortgegaan met de stemmingmakerij tegen het kapitalisme en het Nederlandse imperialisme.

Voorzichtigheidshalve zijn er - behoudens een enkele uitzondering - geen vertegenwoordigers der Indonesische communisten uit Nederland op internationale communistische bijeenkomsten geweest, wel echter regelmatig uit Indonesië. Verscheidene Indonesiërs passeerden Schiphol om dergelijke samenkomsten bij te wonen. Zij hadden veelal contact met Indonesische en Nederlandse communisten te Amsterdam.

De relaties van Indonesische communistische groeperingen aldaar met internationale communistische organisaties als de "International Union of Students" (I.U.S.) en de "World Federation of Democratic Youth" (W.F.D.Y.) bleven in het afgelopen jaar gehandhaafd evenals die met communistische organisaties in Indonesië. Laatstbedoelde verenigingen en communistische groeperingen in Nederland handhaafden eveneens hun verbanden. In het bijzonder greep de C.P.N. ook in 1954 elke mogelijkheid aan om de "Partai Komunis Indonesia" (P.K.I.) blijk te geven van haar solidariteit met de Indonesische arbeiders bij de strijd voor "de volledige vrijheid", wat voor de communisten betekent: de stichting van een Volksrepubliek. De C.P.N. weet, dat de P.K.I. in Indonesië een dominerende factor is en dat haar steun aan de Indonesische regering slechts ingegeven is voor het bereiken van eigen doelstellingen. In de propaganda nam de C.P.N. alle eisen van de P.K.I. over, waarbij zij willens en wetens lijnrecht inging tegen de Nederlandse belangen. Deze worden door de C.P.N. zonder meer gerangschikt onder het begrip: uitbuiting van de Indonesische bevolking.

De "Perhimpunan Indonesia" (P.I.) heeft getracht te propageren, dat zij niet communistisch is, dit om leden te trekken. Het gewenste resultaat echter is niet bereikt.

In 1954 is haar hoofdbestuur vervangen door een zgn.

presidium

VERTROUWELIJK.

presidium, opdat de feitelijke leiding voortaan niet meer in handen zou zijn van één persoon. Haar voorzitter SLAMET SUKOTJO trad als zodanig af maar bleef in het presidium o.a. belast met het beïnvloeden van de Indonesische schepelingen in dienst der Nederlandse stoomvaartmaatschappijen, wat veelal neerkomt op het stimuleren van ontevredenheid over de arbeidsvoorwaarden maar ook om hun stemmen te winnen voor de P.K.I. in verband met de komende verkiezingen voor het Indonesische Parlement.

Naar buiten ging weinig activiteit uit van de Indonesische communistische verenigingen te Amsterdam, met name "Perhimpunan Indonesia", "Panitera Peladjar dan Pemuda Indonesia" en de "Ikatan Buruh Indonesia". Gezamenlijk hebben zij op 2 December j.l. in de hoofdstad een samenkomst belegd ter kennismaking met het nieuwe hoofd van de afdeling Voorlichting van het Indonesische Hoge Commissariaat.

CHINEZEN.

De Chinese samenleving in Nederland toonde ook in 1954 haar belangstelling voor de ontwikkeling in de Chinese Volksrepubliek. Slechts een zeer kleine minderheid bleef georiënteerd op de Nationale Chinese Regering (Formosa). Mogelijk dat in deze minderheid lieden zullen blijken te zijn, die alsnog van richting veranderen wanneer de zaakgelastigde uit Peking in Nederland is aangekomen.

De aankondiging van zijn komst wekte in het algemeen ongerustheid onder de Chinezen, voornamelijk gebaseerd op overwegingen van persoonlijke aard, namelijk dat men voortaan niet meer vrij zal zijn in zijn doen en laten en ook niet wat betreft het reizen naar het buitenland. Slechts enkelen juichen de komst van een zaakgelastigde toe.

Onder de Indo-Chinese studenten viel enige instemming met de a.s. komst van deze functionaris te beluisteren. Onder hen zijn er verscheidene die zich - zoals reeds tevoren - op communistisch China georiënteerd hebben, de zgn. kerngroep. Een paar Indo-Chinese communisten, behorende tot deze groep, vertrokken met bijstand van de Chinese Legatie te Bern naar de Chinese Volksrepubliek.

Evenals over de communistische activiteiten in Indonesië geeft "De Waarheid" regelmatig verslag van gebeurtenissen in de Chinese Volksrepubliek waarvoor bijzondere belangstelling wordt betoond. Het blad beschikt blijkbaar over een rechtstreeks contact, mogelijk een persrelatie in China. Er verschijnen vrij regelmatig direct uit Peking afkomstige actuele berichten in het C.P.N.-blad.

Ambonnezen.

VERTROUWELIJK.

AMBONNEZEN.

Ten aanzien van de Ambonnezen openden zich in het afgelopen jaar in feite geen nieuwe gezichtspunten. De leiders blijven erkenning van de Republiek der Zuid-Molukken eisen, Zowel in woord als in geschrift wordt daarvoor in Nederland en in het buitenland propaganda gevoerd. De heersende verdeeldheid is echter blijven bestaan en ook de animositeit tussen enkele in Nederland verblijvende R.M.S.-leiders.

Onverzwakt bleef het contact bestaan met Ambonnesese groeperingen op Nieuw-Guinea. Over het algemeen houdt men zich aan de wens van het Hoofd van de Politieke Missie der R.M.S. in Nederland, Ir. MANUSAMA, namelijk dat de Ambonnezen zich moeten gedragen overeenkomstig de voorschriften der Nederlandse Overheid.

West-Indiërs.

De vereniging "Ons Suriname" met het "Nationaal Comité Suriname" benevens de "Surinaamse Studenten Vereniging" en de zgn. culturele vereniging "Wie Begie Sanie", allen gevestigd te Amsterdam, bleven ijveren voor de volledige overdracht van de souvereiniteit aan Suriname. De aanvaarding van het zgn. Statuut kan hun goedkeuring niet wegdragen. "Het Surinaams Verbond" (ook te Amsterdam) neemt daarentegen een loyaler standpunt in evenals de te 's-Gravenhage sedert kort bestaande Surinaamse vereniging "Srenang Kondre", een groep die zich afgescheiden heeft van "Ons Suriname" in verband met de aard van haar politieke activiteit.

De evengenoemde vereniging "Wie Begie Sanie", van oorsprong een culturele vereniging, is meer en meer op staatkundig terrein terechtgekomen. Tegen het einde van het jaar vertrok haar voorzitter E. BRUMA naar Paramaribo teneinde zich daar te vestigen en er - althans dit ligt in zijn voornemen - een gelijknamige vereniging op te richten, die dan ongetwijfeld "in de politiek" zal gaan.

In aansluiting op vorenstaande samenvatting over 1954 kan nog het navolgende worden opgemerkt.

Van E.V.C.-zijde is zoals gebruikelijk blijk gegeven van belangstelling voor het Sobsi-congres te Djakarta (9-23 Januari 1955); Gevolg gevende aan een uitnodiging om een delegatie derwaarts te zenden is B. BRANDSEN naar Djakarta vertrokken. In het E.V.C.-orgaan "Werkend Nederland" van 25 December j.l. werd een beschouwing aan het congres gewijd. Het is te verwachten, aldus wordt betoogd, dat daar de strijd tegen het imperialisme, in het bijzonder het Nederlandse, in het middelpunt van de discussie

zal

VERTROUWELIJK.

zal worden geplaatst. (Opn.: Dit zou dan neerkomen op de bekende anti-Nederlandse hetze, ook met betrekking tot Nieuw-Guinea.)

Uit het vorenstaande blijkt voor de zoveelste maal van het bestaande contact tussen communistische organisaties in Indonesië en hier. Een ander voorbeeld hiervan is de schriftelijke begroeting, welke het hoofdbestuur van de "Pemuda Rakjat" (Djakarta) aan het tijdens de Kerstdagen 1954 te Amsterdam gehouden A.N.J.V.-congres toezond. Daarin wordt melding gemaakt van het feit, dat het A.N.J.V. de Indonesische jeugd ook met daden steunt. In Februari a.s. zal namelijk een "A.N.J.V.-campagne" beginnen voor het zenden van grote hoeveelheden schrijfmateriaal naar Indonesië.

VERTROUWELIJK.

HOOFDSTUK VI - AGENDA.

Datum	Bijeenkomst	Plaats	Organisator
9-11 Maart	Zitting van het Administratief Comité en de Contrôle Commissie van de VVI-Transport.	Wenen	WVV
17-23 Maart	2e Internationale Conferentie van de VVI-Hout en Bouwvak	Berlijn	WVV
April	Wereldcongres van Moeders	Wenen	WFDY
April	Internationale Conferentie van de VVI-Overheid	Wenen	WVV
8-11 April	<u>17e Congres van de CPN</u>	Amsterdam	CPN
23-24 Apr.	<u>Congres van het OVB</u>	Rotterdam	OVB
30 April	Internationale herdenking van de capitulatie van Duitsland	Sachsenhausen	FIR
21-23 Mei	<u>4e BNOF/EVC Congres</u>	Amsterdam	EVC
22 Mei	<u>Wereldvredecongres</u>	Helsinki	WVR
31 Juli- 15 Aug.	<u>5e Wereldjeugdfestival</u>	Warschau	WFDY en IUS
September	2e Wereldcongres van Dokwerktoren	Londen of Kopenhagen	WCD
21-25 Sept.	2e Internationale Conferentie VVI-Voeding	Sofia	WVV
October	<u>4e Congres van de EVC</u>	-	EVC
eind 1955	Internationale Conferentie van journalisten	-	IOJ

HOOFDSTUK VII - OVERZICHT DER STAKINGEN IN DE MAAND

DECEMBER 1954, zie blz. 23.

31-12-1954.

VERTROUWELIJK.

Volledig

Stakingen overzicht in
December 1954.

Bedrijf	Aanleiding	Inmenging Vakbonden	Resultaat.	
N.V. G. Jannink & Zoon Textielbe- drijf Enschede	Arbeiders eisten 1 % Kerstgratificatie	Erkende bonden bemiddelden	Aan de eis werd gedeel- telijk tege- moetgekomen	7
N.V. D. Jordaan & Zn. Textiel- bedrijf te Haaksbergen	Invoering nieuw tariefstelsel	Geen	Geen	2:

VOORHE

Begin in vorige maand De onder de stakingsstreep vermelde getallen geven het aantal stakers aan. De boven de stakingsstreep vermelde getallen geven het aantal arbeiders aan dat in normale toestand werkzaam is.

.: staking met vooraf bepaalde tijdsduur (korter, dan 24 u)
 -: staking met vooraf bepaalde tijdsduur (24 uur of langer)
 =: staking met niet vooraf bepaalde tijdsduur.

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	D	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31						
1.																																						
2.																																						

300
650

1000
45